

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **R.**, so sídlom v T., zastúpenej JUDr. Mag. J. Č., advokátom v B., proti žalovanému **S.**, so sídlom v B., zastúpenému JUDr. J. M., advokátom v B., **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9 C 14/2007, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2008 sp. zn. 8 Co 104/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2008 sp. zn. 8 Co 104/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky uznesením z 26. marca 2008 č.k. 9 C 14/2007-297 zamietol návrh žalobkyne z 6.3.2008 na prerušenie konania do právoplatnosti rozhodnutia konania vo veci vedenej na Okresnom súde v Leviciach pod sp. zn. 9 C 138/2006 a na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod sp. zn. 9 C 75/2007 podľa § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) z dôvodu, že ani skutočnosť, že žalobkyňa vedie na súdoch niekoľko desiatok obdobných sporov nie je dôvodom na prerušenie konania v tejto veci, pretože každá jednotlivá vec je vecou osobitnou, rozhodnutie v konkrétnej veci sa týka iba tej veci, a nie je možné na ňu prihliadať pri rozhodnutiach iných. Rovnako absencia rozhodnutia odvolacieho súdu v obdobnej veci nie je zákonným dôvodom na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne uznesením z 30. mája 2008 sp. zn. 8 Co 104/2008 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p., keď dospel k záveru, že súd prvého stupňa mal rozhodnúť o návrhu na prerušenie konania iba vtedy, ak by došiel k záveru, že o návrhu treba rozhodnúť kladne.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože takýmto postupom jej krajský súd odňal možnosť konať pred súdom a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p., pretože v odvolacom konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 a konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie. Namietala, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, či existuje dôvod na prerušenie konania, iba konštatoval, že uznesenie nemalo byť vydané. V odôvodnení sa vôbec nevysporiadal s dôvodmi odvolania a jeho uznesenie nemá ani náležitosti vyžadované § 157 ods. 2 O.s.p. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia predstavuje porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 243b v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaný vyjadrenie k dovolaniu žalobkyne nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré podľa zákona možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol o veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené

uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uznesení uvedených v citovanom ustanovení (napadnuté bolo uznesenie ktorým bolo zrušené uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

V prejednávanej veci žalobkyňa odôvodnila prípustnosť dovolania vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Z ustanovenia §-u 242 ods. 1 veta prvá O.s.p. vyplýva pre dovolací súd povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., teda i v prípade, ak to účastník konania nenamieta. Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu, ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na žalobkyňou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal jej námietkou, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., teda, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho

súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktorým odvolací súd zruší uznesenie súdu prvého stupňa bez toho, aby sa zaoberal odvolacími dôvodmi a aby svoje rozhodnutie vypravil i náležitosťami požadovanými zákonom.

Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvého stupňa zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., keď nevidel dôvod pre taký postup. Krajský súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez toho, aby sa zaoberal dôvodmi odvolania a len s konštatovaním, že napadnuté uznesenie nemalo byť vydané, pretože nešlo o uznesenie, ktorým bolo návrhu vyhovené. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu nemožno zistiť, podľa ktorého zákonného ustanovenia odvolací súd rozhodol a na základe akej úvahy dospel k takému právnemu záveru.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na inom právnom názore, ktorý však neodôvodnil právne, ani vecne.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom

poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto spojitosti zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú, za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na zákonu zodpovedajúce odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. a táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Dovolatel'ka namietala, že došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu pre nedostatok dôvodov uznesenia odvolacieho súdu a tiež tým, že sa odvolací súd dôvodmi jej odvolania vôbec nezaoberal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s týmito dôvodmi stotožňuje, pretože z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že krajský súd sa nielenže nezaoberal obsahom odvolania žalobkyne ale svoje rozhodnutie neodôvodnil právne, ani vecne. Takýto postup odvolacieho súdu je v rozpore s princípmi spravodlivého procesu.

Ak za tohto stavu odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, odňal tým účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Výskyt tejto procesnej vady zakladá jednak prípustnosť dovolania a tiež je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté

rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie krajského súdu podľa § 243b ods. 1, 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: